ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **Ing. P. S.**, zast. JUDr. Jaroslavem Ortmanem, CSc., advokátem se sídlem Hořovice, Husovo nám. 65/2, proti žalovanému: **ministr vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2009, č. 71/2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2012, č. j. 9 Ca 161/2009 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek ve výši 1.000 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jaroslava Ortmana, CSc.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Ředitel inspekce ministra vnitra rozhodnutím dne 19. 12. 2008, č. 323/2008 uznal žalobce vinným (dále též *„stěžovatel“*) ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. b) písm. d), písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích tím, že stěžovatel porušil ustanovení § 4 písm. a), písm. b), § 5 odst. 1 písm. b), písm. f), § 5 odst. 2 písm. b) a § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, když dne 8. 10. 2008 od 7:15 hodin řídil služební motorové vozidlo - osobní automobil tov. zn. Škoda Octavia, RZ X, v době po požití alkoholického nápoje, po kterou byl ještě pod jeho vlivem. V 9:35 hodin se služebním vozidlem v místě silnice I. třídy č. 38 v km 161,848, katastru Červený kříž, obec Jihlava,

vyjel mimo vozovku na středový pás svodidel, a po nárazu do svodidel s vozidlem skončil na pravé krajnici vozovky. Dechovou zkouškou provedenou v 10:12 hodin byla u Ing. Bc. P. S. zjištěna přítomnost alkoholu ve výši 0,48 promile a opakovanou zkouškou v 10:26 hodin byla zjištěna hladina alkoholu ve výši 0,46 promile. Ing. Bc. P. S. znemožnil a následně odmítl lékařské vyšetření spojené s odběrem krve, zda v době řízení motorového vozidla byl pod vlivem alkoholu. Na služebním vozidle byla způsobena škoda ve výši 76.100 Kč. Za uvedené jednání služební funkcionář stěžovateli uložil kázeňsky trest odnětí služební hodnosti rada.

Ministr vnitra (dále též „*žalovaný*“) rozhodnutím ze dne 23. 4. 2009, č. 71/2009 zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí ředitele inspekce ministra vnitra. Žalovaný měl za prokázané, že se policista vytýkaného jednání dopustil a že kázeňský trest odnětí služební hodnosti mu byl uložen v souladu s § 186 odst. 5 a 7 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Městský soud v Praze (dále též „*městský soud*“) žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného zamítl jako nedůvodnou. Městský soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel po dopravní nehodě bezprostředně po příjezdu policie absolvoval dvě dechové zkoušky v rozmezí 14 minut a poté i třetí dechovou zkoušku s odstupem přibližně dvou hodin od předchozích zkoušek. Při první a druhé dechové zkoušce byly zjištěny hodnoty alkoholu v krvi žalobce 0,48 promile resp. 0,46 promile. Tyto hodnoty podle soudu dokládají, že stěžovatel byl v době měření pod vlivem alkoholu; soud přitom zdůraznil, že hodnoty byly zjištěny měřicím přístrojem, jehož spolehlivost a přesnost byla v řízení doložena příslušnou certifikací. Městský soud konstatoval, že výsledek třetí dechové zkoušky, která již přítomnost alkoholu v krvi stěžovatele neprokázala, nemůže zpochybnit výsledky předchozích měření. Při průměrném odbourávání alkoholu 0,12 až 0,20 promile/hod je nezbytné hodnoty zjištěné při třetím měření považovat za důsledek přirozeného odbourávání alkoholu a nikoliv jako skutečnost, že stěžovatel v době nehody neřídil pod vlivem alkoholu.

Městský soud dále konstatoval, že lékařské vyšetření MUDr. J. P. bylo v 11:25 provedeno již s výraznou časovou prodlevou jak od nehody, tak od první dechové zkoušky, výsledek vyšetření je tedy taktéž ovlivněn procesem odbourávání alkoholu v lidském těle. Skutečnost, že stěžovatel při vyšetření nejevil vnější známky požití alkoholu, není podstatná z hlediska spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích. Podle městského soudu je rozhodné, že pod vlivem alkoholu byl stěžovatel v době řízení vozidla, což bylo zjištěno dechovými zkouškami bezprostředně provedenými po nehodě. Nepřímým důkazem podle zjištění soudu bylo i tvrzení policejní hlídky, že z dechu stěžovatele byl cítit alkohol. Městský soud rovněž shledal, že stěžovatel faktickým chováním neumožnil a nakonec zmařil provedení odběru krve; byl přitom názoru, že provedení tohoto odběru nebylo pro stěžovatele spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví. Městský soud poukázal na to, že odběr měl být proveden v nemocnici pod lékařským dohledem, a že podle sdělení praktického lékaře MUDr. Z. L. neměl stěžovatel v jeho ordinaci s odběrem krve nikdy problém. Městský soud měl dále za to, že technickou závadu na voze jako příčinu nehody vyloučil znalec Ing. Dušan Hasoň, eventuální vliv požitých ovocných džusů, mentolových bonbónů, pastilek na bolest v krku a tablety léku ENAP na vysoký krevní tlak vyloučil znalec MUDr. Zdeněk Šňupárek.

Bez vlivu na uvedené závěry je podle soudu také skutečnost, že stěžovatel sám přivolal policii na místo nehody, neboť takovou povinnost mu ukládá § 47 odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu (účinného ke dni nehody, pozn. Nejvyšší správní soud) a jejím porušením by se dopustil stěžovatel dalšího jednání majícího znaky přestupku podle § 22 odst. 1 písm. k) ve spojení s § 22 odst. 1 písm. i) zákona o silničním provozu. Podle městského soudu se stěžovatel nepodrobil všem úkonům, které policie vyžádala, neboť znemožnil provedení odběru krve v rozporu s povinností danou § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu. Městský soud neuznal jako důvodnou námitku, že stěžovatel alkohol nepil bezprostředně před jízdou, neboť podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích se přestupku dopustí také ten, kdo řídí vozidlo v takové době po požití alkoholického nápoje, po kterou je ještě pod jeho vlivem. Městský soud poukázal na to, že jednání stěžovatele má znaky přestupku, nikoliv trestného činu, a že pravomoc projednat takové jednání příslušníka bezpečnostního sboru svěřuje služebnímu funkcionáři § 10 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.

Ve shodě s názorem žalovaného městský soud krátce konstatoval, že jednání stěžovatele je způsobilé ohrozit v očích veřejnosti dobrou pověst policejního sboru a to tím spíše dopustil-li se takového jednání příslušník Inspekce ministerstva vnitra, jehož úkolem je postihování protiprávních jednání jiných policistů, a který má jít ostatním policistům příkladem.

K návrhu stěžovatele na zrušení trestu městský soud shrnul, že podmínky pro zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně podle § 78 odst. 3 s. ř. s. příp. pro upuštění od trestu podle § 78 odst. 2 s. ř. s. naplněny nebyly.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

Proti rozsudku Městského soudu v Praze stěžovatel podal kasační stížnost, v níž uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“). Stěžovatel nesouhlasí s argumentací a právními závěry Městského soudu v Praze; je přesvědčen, že tvrzení o zdravotních obtížích při odběru krve kvůli problémům s žílami je prokázáno lékařskou zprávou MUDr. Z. L. ze 4. 5. 2009. Z tohoto potvrzení podle stěžovatele vyplývá, že mu nebylo možné propíchnout žíly injekční stříkačkou. Podle stěžovatele nelze v zákoně o služebním poměru nalézt oporu pro závěry městského soudu, že příslušník inspekce ministra vnitra má jít všem policistům příkladem, že jsou na něj kladeny zvýšené nároky a má tak vyšší odpovědnost než ostatní policisté. Stěžovatel poukázal na to, že jak řadoví policisté, tak policisté zařazení v útvaru inspekce ministra vnitra skládají stejný služební slib, mají stejné povinnosti a mají stejnou odpovědnost. Stěžovatel je toho názoru, že Městský soud v Praze nebral v úvahu okolnosti případu, zejména snížil význam skutečnosti, že stěžovatel sám přivolal Policii České republiky, na pouhé konstatování, že je to ostatně jeho zákonná povinnost. Podle stěžovatele, kdyby policii nepřivolal, nebyl by trestný čin projednáván. Stěžovatel navrhl, aby byl napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Podle žalovaného stěžovatel v kasační stížnosti blíže neodůvodnil, v čem mělo spočívat nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; žalovaný proto pouze uvedl, že pokud měl stěžovatel za to, že celé

jednání mělo být kvalifikováno jako přestupek a nikoliv jako trestný čin, soud se s tímto v rozsudku zcela vypořádal v příslušné části odůvodnění. Žalovaný je názoru, že závěr o tom, že stěžovatel bránil odběru krve, má oporu ve spise a současně odmítl stěžovatelovo tvrzení, že se odběr krve nepodařilo provést pro potíže se slabými žílami. Žalovaný uvedl, že ve správním spise Inspekce ministra vnitra č.j. IN-176/00-A-2008 se nachází potvrzení MUDr. L. určené Dopravnímu inspektorátu Okresního ředitelství policie Jihlava, z něhož vyplývá, že stěžovatel problémy s odběrem krve nikdy neměl. Žádné jiné potvrzení ve spise založeno není. Připomenul též, že ministr vnitra rozhodl o odvolání dne 23. 4. 2009, tedy ještě před dnem vydání potvrzení ze 4. 5. 2009. Žalovaný se ztotožnil s názorem soudu, podle něhož má jít příslušník Inspekce ministra vnitra příkladem ostatním policistům, a že nahlášení dopravní nehody je zákonnou povinností stěžovatele. Žalovaný krátce konstatoval, že stěžovatel způsobil nehodu se služebním vozidlem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Podstatou námitek uplatněných stěžovatelem v kasační stížnosti je jeho nesouhlas se skutkovým zjištěním, podle něhož odmítl a zmařil lékařské vyšetření na ovlivnění alkoholem. Stěžovatel se přitom dovolává potvrzení svého praktického lékaře, jež má prokázat jeho zdravotní obtíže s odběrem krve. Nejvyšší správní soud podřadil tuto námitku ke kasačnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť podstatou této námitky je, že služební funkcionář neměl dostatečnou oporu ve spise pro závěr, že se stěžovatel dopustil jednání mající znaky přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích.

Z rozhodnutí ředitele inspekce ministra vnitra Nejvyššímu správnímu soudu vyplynulo, že služební funkcionář skutkový závěr o jednání stěžovatele učinil z výpovědi zdravotní sestry M. V. a ze zprávy praktického lékaře MUDr. Z. L. Stěžovatel zjištěný skutkový stav odvoláním nerozporoval, ačkoliv např. ve vyjádření z 15. 10. 2008 a 20. 11. 2008 odmítnutí vyšetření zdůvodnil obtížemi se žílami, které však nijak nedoložil. Stěžovatel nerozporoval skutkový stav ani v žalobě, v níž tvrdil, že se krevní zkoušce podrobil, ta ale nebyla úspěšná.

Nejvyšší správní soud ze spisu inspekce ministra vnitra sp. zn. IN-176/00-A-2008 (z výpovědi policistů prap. J. Š. a pprap. A. H.) zjistil, že stěžovatel se po nehodě bez odmítnutí podrobil dvěma dechovým zkouškám na alkohol se vzájemným časovým odstupem cca 15 minut. Při těchto zkouškách byly zjištěny hodnoty alkoholu 0,48 promile (čas 10:12) a 0,46 promile (čas 10:26). Pprap. A. H. rovněž vypověděl, že stěžovatel byl ochoten se podrobit lékařskému vyšetření, kam také odcestoval společně s hlídkou. Podle protokolu z 8. 10. 2008 sice stěžovatel částečně lékařské vyšetření absolvoval (byly provedeny testy na chování, výbavu představ, reakce zornic a spojivek, jistota při chůzi a další), avšak odmítl odběr krve s odůvodněním, že se mu *„udělalo zle“* (cit. protokolu, pozn. Nejvyššího správního soudu). Zdravotní sestra M. V. dne 14. 10. 2008 uvedla, že stěžovatel jí sdělil, že při odběru krve omdlévá. Při prvním pokusu o odběr se zdravotní sestře nepodařilo odebrat krev z důvodu, že stěžovatel pokrčoval paži, i přes upozornění byly další pokusy o odběr krve neúspěšné. Sám stěžovatel poté policistům sdělil, že měl snahu odevzdat vzorek krve, avšak tak již neučiní, neboť mu je z odběru špatně. Podle zdravotní sestry stěžovatel rukou uhýbal úmyslně, při pokusu o odběr neomdlel a ani nejevil známky tělesné slabosti. Ze zprávy MUDr. Z. L. z 13. 10. 2008 vyplývá, že

stěžovatel neměl problémy s odběrem krve při poskytování lékařské péče po dobu předchozích 10 let.

V rozsudku ze dne 24. 6. 2008, č. j. 8 As 11/2007 – 56 Nejvyšší správní soud konstatoval, že povinnost stěžovatele podrobit se lékařskému vyšetření jistě není absolutní a byl-li by odběrem krve skutečně ohrožen jeho život či by došlo k vážnému ohrožení jeho zdraví, zakládalo by to překážku k provedení tohoto odběru. Na druhé straně však Nejvyšší správní soud nemohl přehlédnout, že odběr krve je prováděn v rámci lékařského vyšetření, tj. kvalifikovanou osobou, která je na základě informací poskytnutých vyšetřovaným schopna posoudit otázku zdravotního rizika plynoucího z vyšetření.

Stěžovatelovo obecné tvrzení, že je mu špatně a že při odběru krve omdlévá, proto bez vnějších projevů zdravotních obtíží v prostředí zdravotnického zařízení nemůže obstát. Nejvyšší správní soud shledal toto stěžovatelovo tvrzení jako nedostačující důvod pro odmítnutí lékařského vyšetření.

Současně nelze přehlédnout, že stěžovatel při vyšetření vůbec nepoukazoval na možné zdravotní problémy se slabými žílami, přičemž tyto obtíže stěžovatele neuvedl ve své zprávě z 13. 10. 2008 ani praktický lékař MUDr. L. Nejvyšší správní soud nemá důvod o přesvědčivosti tohoto sdělení pochybovat, neboť takový zdravotní problém by nezůstal bez povšimnutí ošetřujícího lékaře. Opačnému závěru nesvědčí ani samotný průběh vyšetření. Stěžovatel rukou cukal, ačkoliv by zajisté v případě tvrzených problémů (a proklamované ochotě podrobit se vyšetření) bylo nanejvýše vhodné zachovat klid při aplikaci injekční jehly. Nejvyšší správní soud navíc poznamenává, že lékařské vyšetření probíhalo na chirurgickém oddělení nemocnice, které je povoláno k zákrokům, u nichž je práce se žílami pacienta mnohdy jen počátkem nepoměrně složitějších situací spojených s ošetřením pacienta.

Z uvedeného má Nejvyšší správní soud tedy za to, že stěžovatel sice v místě nehody formálně projevil vůli podrobit se odbornému lékařskému vyšetření, avšak při samotném vyšetření spolupracoval jen do fáze odběru biologického materiálu. Je nepochybné, že stěžovatel neodevzdal vzorek moči a odběr krve nakonec bez vážného zdravotního důvodu odmítl s tím, že se mu *„udělalo zle“*. Takové podrobení se lékařskému vyšetření nebylo podle § 16 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, úplné, neboť jeho nedílnou součástí je i odběr biologického materiálu. Toho ovšem nebylo možno bez součinnosti stěžovatele dosáhnout.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel se odmítl podrobit vyšetření, ačkoliv takové vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 As 24/2009 - 65 vyslovil, že odmítnutí výzvy k podrobení se lékařskému vyšetření lze posuzovat jako úmyslné maření úkonů ke zjištění, zda řidič není pod vlivem alkoholu, a že se takovým jednáním dopouští přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, nemůže být na základě zjištěné skutkové podstaty pochyb o správnosti závěru služebního funkcionáře. Na okraj rovněž Nejvyšší správní soud poznamenává, že samotné odmítnutí odborného lékařského vyšetření nemůže zpochybnit závěry služebního funkcionáře, resp. soudu vycházející z naměřených hodnot opakované orientační dechové zkoušky na alkohol (0,48 promile a

0,46 promile). Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 As 24/2009 - 65 totiž zaujal právní názor, že jakákoli naměřená hodnota vyšší než nula nasvědčuje výskytu určitého množství alkoholu v organismu. Z tohoto pohledu je tedy třeba každý takový výsledek dechové zkoušky považovat za pozitivní, přičemž i minimální hodnota alkoholu v dechu řidiče naměřená při dechové zkoušce vzbuzuje pochybnost o tom, zdali tento řidič před řízením motorového vozidla nepožil alkoholický nápoj a zda nebyl při řízení pod jeho vlivem.

Nejvyšší správní soud tedy této námitce nepřisvědčil a shledal ji nedůvodnou.

Stěžovatel dále nesouhlasí s názorem městského soudu a tvrdí, že speciální požadavky na jeho chování mající vyplývat z jeho zařazení v inspekci ministra vnitra nemají oporu v zákoně o služebním poměru. Tuto námitku podřadil Nejvyšší správní soud ke kasačnímu důvodu tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Ke stejnému kasačnímu důvodu podřadil Nejvyšší správní soud i námitku, že městský soud nebral v úvahu okolnosti případu, zejména snížil význam skutečnosti, že stěžovatel sám k dopravní nehodě přivolal Policii České republiky.

Jakkoli se lze ztotožnit s názorem stěžovatele, že služební poměr policisty zařazeného v útvaru inspekce ministra vnitra se zakládá shodným služebním slibem a policista má proto stejná práva a povinnosti jako ostatní policisté, nemůže Nejvyšší správní soud při hodnocení námitky pominout další skutečnosti.

Působnost inspekce ministra vnitra v době jednání stěžovatele vymezovalo ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky; úkolem inspekce bylo odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je policista, a zjišťovat pachatele postupem podle trestního řádu.

Zákon o Policii České republiky stěžovateli tedy za předvídaných okolností především svěřil pravomoc policejního orgánu podle trestního řádu. Uložení kázeňského trestu proto znamená ohrožení důvěryhodnosti inspektora, neboť pokud ten má stát na straně veřejného zájmu, je žádoucí, aby především on sám plnil služební povinnosti policisty a nezavdal příčinu k pochybnostem, zda dodržuje zákon. Úvaze městského soudu, pokud hodnotil jednání stěžovatele jako výrazné odchýlení od služebního slibu, Nejvyšší správní soud nemůže nic vytknout, neboť služebním slibem se policista zavázal nejen k dodržování právních předpisů, ale i k tomu, aby svým jednáním vždy a všude neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru (srov. znění služebního slibu podle §18 odst. 3 zákona o služebním poměru).

Nejvyšší správní soud rovněž odmítl názor stěžovatele, že bez jeho aktivního přístupu k věci by k vyšetřování činu nedošlo. Městský soud v Praze již v odůvodnění rozsudku správně připomenul, že povinností stěžovatele podle § 47 odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu bylo ohlásit dopravní nehodu policii; pokud by tak stěžovatel neučinil, dopustil by se podle § 22 odst. 1 písm. k) ve spojení s § 22 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích dalšího jednání majícího znaky přestupku. Za těchto okolností proto Nejvyšší správní soud k uvedenému doplňuje, že nelze hodnotit vnitřní motivy stěžovatele

jednání, k němuž byl jako řidič povinen ze zákona, a proto nelze jeho jednání zohlednit ani jako polehčující okolnost.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

IV. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nevyšší správní soud v souladu s § 120 s. ř. s. ve spojení s § 60 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřísluší. Ze soudního spisu nevyplývá, že by žalovanému správnímu orgánu vznikly náklady přesahující rámec běžných nákladů, Nejvyšší správní soud žalovanému proto náhradu nákladů nepřiznal.

Návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nesplnil potřebné náležitosti §73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s §120 s. ř. s. Stěžovatel odůvodnění návrhu nedoplnil a povinnost Nejvyššího správního soudu vyzvat stěžovatele k odstranění vad podle § 106 odst. 3 s. ř. s. se týká jen náležitostí kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud věc rozhodl meritorně bez rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku a stěžovateli vrátil zaplacený soudní poplatek ve výši 1.000 Kč analogicky podle § 10 odst. 1 věty prvé zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 3. října 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu